

Nr 30

Jordbruksutskottets betänkande i anledning av motioner med förslag till vissa åtgärder i syfte att minska användningen av miljöfarliga produkter.

Motionerna

Till jordbruksutskottet har hänvisats följande av utskottet till behandling i ett sammanhang upptagna motioner

dels motionen 1972:562 av herrar Strömberg (fp) och Norrby i Åkersberga (fp) vari hemställts att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär att en snabb utredning görs rörande tillsatser i plaster i enlighet med vad som anges i motionen,

dels motionen 1972:1274 av fru Nilsson i Sunne m. fl. (s) vari hemställts att riksdagen beslutar att hos Kungl. Maj:t begära att förslag skyndsamt framläggs om förbud mot användning av s. k. optiska vitmedel.

Utskottet

I motionen 1972:562 erinras om den alltmer ökande användningen av plastmaterial i samhället. I samband härmed riktas uppmärksamheten på de problem för vår miljö och hälsa som hänger samman med de tillsatssämnen som plastprodukterna i allmänhet förses med i form av färgämnen, antioxidenter, stabilisatorer, mjukningsmedel, brandhärdande medel m. m. Motionärerna framhåller att landets tekniska och naturvårdande expertis ännu inte kommit fram med en övergripande och objektiv analys av vilka tillsatser som används i plast och vilka gifteffekter de kan ha under plastens hantering och destruktion. Med hänsyn härtill föreslår motionärerna att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär en snabbutredning härom och att på grundval därav förslag framläggs om normer för tillåtliga tillsatser i plast.

Motionen 1972:1274 berör användningen av vitmedel i kosmetika, tvättmedel och textilindustrivaror. I motionen redogörs bl. a. för vissa forskningsresultat som utvisat att allvarliga hudallergier uppkommit till följd av användning av ifrågavarande medel. Enligt motionärernas mening talar såväl vitmedlens farlighet som den omständigheten att medlen inte fyller något dokumenterat behov för att Kungl. Maj:t skyndsamt framlägger förslag om förbud mot användning av ifrågavarande s. k. optiska vitmedel.

Gemensamt för de båda motionerna är att de berör frågor som hänger samman med att den moderna varumarknaden i snabb takt tillförs nya produkter som innehåller ämnen som är eller kan vara hälso- eller miljöfarliga eller i vart fall innefattar risker för hälsa och miljö. Givetvis är det angeläget att effektiva åtgärder vidtas i syfte att komma till rätta

med bl. a. de i förevarande motioner aktualiserade problemen. Utskottet vill emellertid erinra om att miljökontrollutredningen inom några få veckor väntas avlämna betänkande med förslag till lag om hälso- och miljöfarliga varor. Utredningens förslag kommer även att innefatta synpunkter på de organisatoriska frågor som sammanhänger med införandet av föreslagna ny lagstiftning. Dessa frågor gäller främst valet och uppbyggnaden av tillsynsmyndighet samt inrättandet av ett för tillsynen erforderligt undersökningslaboratorium. I enlighet med vad som angavs i direktiven för miljökontrollutredningen (Jo 1970:20) kan en huvudlinje för den nya lagstiftningen väntas bli att den som importerar eller här i landet tillverkar en produkt som kan misstänkas ha miljöfarliga egenskaper eller som innehåller ämnen med ofullständigt kända effekter skall kunna åläggas att redovisa vilka ämnen som ingår i produkten och i princip svara för att denna inte vid normal användning och destruktion får skadliga verkningar från miljövärdssynpunkt. Med en sådan inriktning kan, såsom även anfördes i direktiven, lagstiftningen väntas stimulera till en mera miljömedveten produktutveckling.

Utskottet finner mot bakgrund av det anförda inte anledning att föreslå några separata åtgärder i anledning av de nu behandlade motionerna. Det bör åvila den blivande tillsynsmyndigheten att närmare pröva de i motionerna väckta spörsmålen jämsides med andra ärenden av motsvarande slag. Med hänsyn till de aktualiserade frågornas karaktär finns enligt utskottets mening anledning anta att de kommer att redan på ett tidigt stadium ägnas ingående uppmärksamhet.

Utskottet hemställer alltså

- att riksdagen
1. lämnar motionen 1972:562 utan åtgärd,
2. lämnar motionen 1972:1274 utan åtgärd.

Stockholm den 2 maj 1972

På jordbruksutskottets vägnar

NILS G. HANSSON

Närvarande: herrar Hansson i Skegrie (c), Johanson i Västervik (s), Hedin (m), Hedström (s), Magnusson i Grebbestad (s), fru Anér (fp), herr Augustsson (s)*, fru Lindberg (s), herrar Krönmark (m), Takman (vpk), fru Thorsson (s)*, herr Johansson i Holmgården (c)*, fru Olsson i Helsingborg (c), fru Theorin (s) och herr Strömberg (fp).

* I j närvarande vid betänkandets justering.

Reservation

av herr Takman (vpk), som anser att utskottet under 2 bort hemställa att riksdagen med bifall till motionen 1972:1274 hos Kungl. Maj:t anholder om förslag om förbud mot användning av s. k. optiska vitmedel.

Göteborgs Offsettryckeri AB 72 1351 S Stockholm 1972

Nr 31

Jordbruksutskottets betänkande i anledning av motion om åtgärder mot olaga affischering.

Motionen

I motionen 1972:730 av herr Enlund m. fl. (fp, c, m) har hemställts att riksdagen hos Kungl. Maj:t anholder om åtgärder i syfte att motarbeta och begränsa den nedskräpning och skadegörelse som orsakas av olaglig affischering.

Utskottet

I motionen 1972:730 påtalas att det under senare år blivit allt vanligare att skadegörelse äger rum inom tätorterna på husväggar, elverkets och televerkets skåp m. m. genom olaglig affischering eller reklam. Liknande företeelser kan, anför motionärerna, iakttagas utefter de större vägarna, där träd, stolpar, laduväggar och berghällar misspnyds. Enligt motionärerna bör riksdagen hos Kungl. Maj:t anholder om åtgärder i syfte att motarbeta och begränsa den nedskräpning och skadegörelse som orsakas av olaglig annonsering. Motionärerna framhåller i anslutning härtill att det är nödvändigt att organisationer, grupper, företag eller enskilda personer som orsakat nedskräpning och skadegörelse skall kunna åläggas det ekonomiska ansvaret för skadegörelsen.

Enligt 22 § första stycket naturvårdslagen får tavla, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning för reklam, propaganda eller liknande ändamål ej finnas varaktigt anbragd utomhus utan länsstyrelsens tillstånd. Enligt andra stycket samma paragraf gäller vissa undantagsregler bl. a. anslagstavla för meddelanden rörande kommunala angelägenheter m. m. samt anordning som tjänar till upplysning om på stället bedriven affärsrörelse eller annan verksamhet. Dock må hos länsstyrelsen sökas tillstånd, jämväl beträffande här avsedd anordning. Om densamma anbringats utan eller i strid mot givet tillstånd och befinns vara uppenbart vanprydande i landskapsbilden, må länsstyrelsen meddela föreläggande om att anordningen skall avlägsnas eller att annan erforderlig åtgärd skall vidtas. Enligt 37 § naturvårdslagen kan den som uppsåtligen eller av oaksamhet bryter mot 22 § första stycket dömas till böter eller fängelse i högst 6 månader. Vid meddelande om föreläggande enligt 22 § andra stycket får länsstyrelsen enligt 39 § utsätta vite. Utöver nu angivna lagbestämmelser till skydd för landskapsbilden kan bl. a. naturvårdslagens särskilda bestämmelser till skydd mot nedskräpning bli tillämpliga på den i motionen angivna affischeringen.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det är angeläget att